

Brede school nog geen garantie voor aanbod van voorzieningen

Voor ouders moet duidelijk zijn wat zij minimaal mogen verwachten

Over brede scholen bestaat veel onduidelijkheid. Welke vormen van opvang een brede school biedt, of er een voorschool is, welke naschoolse activiteiten er voor kinderen zijn, kan tussen alle brede scholen verschillen. Over de aantallen brede scholen bestaan verschillende ideeën. Stadsdelen noemen twee keer zoveel scholen breed als schoolbesturen; scholen zelf noemen weer andere getallen. Ouders kunnen daardoor bij de keuze van een school nooit op het etiket 'brede school' afgaan, maar moeten altijd nagaan, welke concrete voorzieningen en activiteiten een school biedt. Door de onduidelijkheid zijn de resultaten en effecten van brede scholen nauwelijks na te gaan.

De rekenkamer geeft de gemeente en de stadsdelen in overweging de brede school nader af te bakenen, zodat meer duidelijkheid ontstaat over wat van een brede school mag worden verwacht en aan welke kwaliteitseisen deze moet voldoen. Dit is de belangrijkste aanbeveling uit het onderzoek *Brede scholen*, dat de rekenkamer uitvoerde in de 9 stadsdelen die tot juni 2010 bij haar waren aangesloten.

Brede school

Een brede school biedt basisonderwijs en - in samenwerking met anderen - een pakket aan andere voorzieningen, zoals opvang en naschoolse activiteiten. Een doel van het samenwerkingsverband tussen onderwijs en anderen is de ontwikkelingskansen van de kinderen te vergroten. Een ander doel kan zijn een doorlopende en op elkaar aansluitende opvang te bieden. Kinderopvang, welzijn, peuterspeelzaal, sport, cultuur, bibliotheek en andere instellingen kunnen naast het onderwijs een onderdeel van de brede school zijn.

Onduidelijkheid

De negen onderzochte stadsdelen noemen 65 van hun 103 scholen breed en de schoolbesturen 31. Van de scholen zelf noemen er 31 zich ook breed, maar dit zijn niet dezelfde als de eerder genoemde 31. In de (voormalige) stadsdelen De Baarsjes, Geuzenveld-Slotermeer, Westerpark en Zuideramstel zijn volgens het stadsdeel alle 41 scholen al breed, terwijl de betrokken schoolbesturen en scholen daar anders tegenaan kijken. In totaal worden 82 scholen breed genoemd.

Een brede school kan een school zijn die zwaar de nadruk legt op de bestrijding van achterstand bij kinderen door middel van een groot pakket aan voorzieningen, activiteiten en zorg. Maar er zijn ook brede scholen, die voornamelijk gericht zijn op een voor ouders en kinderen veilige en plezierige opvang tussen 8 en 18 uur.

Aanbod en deelname aan voorzieningen

Alle Nederlandse basisscholen moeten mogelijkheden tot opvang buiten schooltijd bieden. Bij een tiende van 82 brede scholen bestond deze mogelijkheid in 2009 nog niet. De deelname van kinderen aan de opvang is in de stadsdelen Zeeburg en Zuideramstel het hoogst en die in Geuzenveld-Slotermeer, Slotervaart en Westerpark het laagst. Allochtone ouders lijken door culturele achtergrond en financiële middelen minder geneigd om gebruik te maken van de opvang.

Ongeveer een tiende van de brede scholen heeft geen peuterspeelzaal of voorschool. De helft van de peuters, voor wie de voorschool in het bijzonder is bedoeld, komt daar ook; de meeste in Bos en Lommer en De Baarsjes.

Bijna driekwart van de brede scholen biedt naschoolse activiteiten aan. De rekenkamer telde meer dan 750 naschoolse activiteiten. Ongeveer 80% hiervan is gericht op sport en cultuur. Over de deelname van kinderen aan de activiteiten is vrijwel niets bekend, omdat dit niet of nauwelijks wordt geregistreerd.

Financiële middelen

Hoewel de rekenkamer in het onderzoek geen volledig zicht kon krijgen op de financiële middelen, geven de stadsdelen zeker tussen ongeveer € 200.000 tot € 800.000 per jaar uit voor activiteiten op de brede scholen en de coördinatie daarvan. Per school gaat het gemiddeld om een bedrag van circa € 37.000, waarvan ongeveer € 12.000 voor coördinatie. Het betreft voor een deel middelen, die voorheen bij het welzijnswerk waren opgenomen als de middelen voor 'kinderwerk'. Er is dus geen sprake van een grote stroom aan subsidies van stadsdelen voor activiteiten op de brede scholen.

Aanbevelingen

De rekenkamer pleit voor het vaststellen van realistische, uitvoerbare en meetbare ambities voor de brede school. De rekenkamer vraagt aandacht voor te hoge verwachtingen, omdat het bereiken van resultaten of effecten eisen stelt. Ze constateert dat de mogelijkheden van de gemeente om de kwaliteit van het onderwijs en het aanbod aan voorzieningen te beïnvloeden beperkt zijn en hoge ambities daardoor slechts moeizaam kunnen worden bereikt. De rekenkamer constateert dat de mogelijkheden die er zijn, zoals het toekennen van subsidies voor de brede school, beter benut kunnen worden. Deze zouden ook ingezet kunnen worden voor het komen tot een kwaliteitssysteem (keurmerk) voor de brede scholen.

Reactie stadsdelen

In hun bestuurlijke reactie onderschrijven de stadsdelen de conclusies van de rekenkamer en nemen de aanbevelingen grotendeels over.
